

Docenten krijgen bij PPO in Lelystad bijscholing over bemesting

'Lesmateriaal moet actueler'

Op veel scholen geven docenten plantenteelt en/of veehouderij les over bemesting, want er zijn geen bemestingspecialisten meer. Zij hebben behoefte aan actueler lesmateriaal. Dat werd nog eens duidelijk tijdens een docentenstudiedag bemesting bij PPO in Lelystad.

Docenten zijn kritisch als het gaat om mestgebruik in de land- en tuinbouw.

Bijscholing van docenten op het gebied van bemesting zijn door de overheid wegbezuinigd. De laatste docentenstudiedag rond bemesting is al lang geleden. Reden voor het programma Plant van de Groene Kennis Coöperatie om een studiedag te houden.

Piet Vlaming van het programma: "De studiedag geeft een beeld van wat er nu op het gebied van bemesting gebeurt en wat de ontwikkelingen zijn. Uit de evaluatie moet blijken of dit een goed idee is en of dit voor herhaling vatbaar is. Daarnaast staan we stil bij het lesmateriaal: wat is er, wat gebruiken we en waar is behoefte aan."

Tabitha van Ommen van het Ontwikkelcentrum houdt zich bezig met het ontwikkelen van lesmateriaal. Volgens haar moet het lesmateriaal van de toekomst actueel zijn en er interactief uitzien. Dat is nu niet het geval. "Niet al het lesmateriaal is up-to-date. Het oudste lesmateriaal is uit 2001."

Gebruiksnormen

Tijdens de studiedag ging Gerard Velthof van Wageningen UR onder andere in op het verschil tussen de landbouwkundige bemestingsadviezen en de lagere gebruiksnormen. "Het verschil laat gemiddeld over Nederland nog geen afname van de bodemvruchtbaarheid zien. Op bedrijfsniveau of in bepaalde regio's kunnen er wel problemen zijn." Bij landbouw-

kundig optimaal gaat het om het economisch optimum: levert de laatste kilo stikstof nog rendement op.

"Is dat nog wel van deze tijd?", zo vraagt een docent zich af. Uit de reacties blijkt dat de docenten kritisch zijn als het gaat om het mestgebruik in de land- en tuinbouw. Wat dat betreft reageren ze niet anders dan doorsnee burgers. Velthof maakt duidelijk dat de land- en tuinbouw te maken heeft met veel emissiebeperkende wet- en regelgeving. De EU-Nitraatrichtlijn en de mest- en ammoniakwetgeving leggen de mogelijkheden om gewassen optimaal te bemesten aan banden. Problemen ontstaan onder andere door de generieke aanpak. Daarin lijkt verandering te komen.

Bodemanalyses

Arjan Reijveld van Blgg stelt dat boeren met bodemanalyses steeds meer inzicht krijgen in de verschillende aspecten van de bodemvruchtbaarheid. In 1928 kregen boeren alleen de pH als bodemkengetal. Vooral sinds 1990 is het aantal kengetallen flink toegenomen. Nu zijn er 15 à 20 kengetallen waarover boeren kunnen beschikken. "Boeren krijgen steeds meer gereedschap in handen om mee te werken." Blgg werkt op dit moment aan een dynamisch advies dat rekening houdt met chemische, fysische en biologische aspecten. Zo'n dyna-

misch advies neemt invloeden van weer, organische stof en groenbemesters mee. Door de kengetallen vast te leggen met gps-coördinaten, krijgen boeren inzicht in het verloop van de bodemvruchtbaarheid.

Volgens Henk Frederix van OCINitrogen, producent van minerale meststoffen, zal de snelle groei van de wereldbevolking vragen om een flinke groei van de voedselproductie. “De voedselproductie moet met 70 procent toenemen naar 2050.” Volgens de FAO heeft nu al 48 procent van de wereldbevolking te eten door gebruik van minerale meststoffen. OCINitrogen produceert in Geleen Nutramon Kas op basis van aardgas. Dat zorgt in vergelijking met olie en kolen voor minder energieverbruik en minder CO₂-emissie. Met rookgasreiniging is de N₂O-reductie naar nul gereduceerd. Ook in het gebruik presteert Kas goed als het gaat om broeikas effect, grondwater en luchtkwaliteit. “Ureum is een slechte meststof, die boeren in Frankrijk en Duitsland steeds meer gebruiken. Ureum is makkelijker te maken en te transporteren.”

Biologisch

De docenten zien het verhaal van Frederix deels als een reclamepraatje en reageren opnieuw als doorsnee burgers: moeten we niet van het economische model af en meer kijken naar het ecologische model? Kan het niet met een groter aandeel biologische landbouw? Tijdens een bezoek aan de veldproeven maakt onderzoeker Derk van Balen van PPO duidelijk dat een biologische bedrijfsvoering niet eenvoudig is. “Vorig jaar hebben we biologische kool voor de industrie geteeld. Dit jaar telen we voor de versmarkt. Het uiterlijk van de kool is dan belangrijk. Met de vretelij door rupsen is het de vraag of het lukt.” Van Balen wijst ook op het belang van biodiversiteit in een biologische bedrijfsvoering. Op het biologische bedrijf Broekmahoeve ligt daarom een proef met bedden van 3,15 meter met steeds verschillende gewassen. Als de bedden met aardappelen voldoende ver uit elkaar liggen, is de schade door bijvoorbeeld phytophthora te beperken. De docenten brengen ook een bezoek aan een proef waarbij PPO niet-kerende grondbewerking vergelijkt met ploegen. Bij gerst laat het object met niet-kerende grondbewerking een

Docenten op bijscholing bij PPO in Lelystad

mooi gewas zien. Het zaaien van de bieten heeft hinder ondervonden van de vele stoppelresten. “We missen nogal wat planten.” Door niet te ploegen is zo’n 20 à 22 liter dieselolie per hectare te besparen. Een niet-kerende grondbewerking vraagt soms een extra voorbewerking, bijvoorbeeld ondiep woelen. “Ik moet nog zien wat het per saldo aan brandstofverbruik oplevert”, zegt Van Balen.

Reststoffen

Het geluid uit de praktijk komt van akkerbouwer Aard Robaard uit Dronten. Hij schenkt via de Stichting Veldleeuwrik veel aandacht aan duurzaam werken. Robaard is op zijn 160 hectare grote bedrijf overgestapt naar een bouwplan met de helft graan en een teelt van 1-op-4 naar een 1-op-6 voor peen, consumptieaardappelen en zaaiuien van. “Dat geeft een enorme sprong in bodemvruchtbaarheid.” De basisbemesting bestaat uit compostmest, een mengsel van compost en mest uit een potstal. Bij de stikstofbemesting maakt hij zoveel mogelijk gebruik van spui loog uit luchtwassers. Robaard past dat toe in aardappelen en wintertarwe. “In de peen en de uien ligt nog een uitdaging om wat te doen met spui loog. In de toekomst heb ik misschien geen kunstmeststrooier meer nodig.” Derk van Balen van PPO geeft aan docenten uitleg over de veldproeven rond kerende en niet-kerende grondbewerking. ■

Bron: Nieuwe Oogst,
8 juni 2013